

ADVIES

Aan:	algemene raad
Van:	wetgevingsadviescommissie belastingrecht
Datum:	6 augustus 2026
Betreft:	Wet modernisering Invorderingswet 1990

SAMENVATTING

- Positief dat de regeling van versnelde invordering bij emigratie wordt beperkt tot 'derdelanden'. Wat (ook vanaf 2027) ontbreekt is een laagdrempelige rechtsingang bij toepassing van versnelde invordering en/of kosten dwangbevelen. De terechte aandacht voor doenvermogen vraagt ook op dit punt om aanpassing.
- Modernisering van de rechtsbescherming bij cessie of verpanding. De effectiviteit van deze maatregel is onduidelijk.
- Uitbreiding vooraankondiging aansprakelijkstelling naar alle belastingmiddelen. Deze maatregel wordt toegejuicht.
- Ontbreekt: aanpassing meldingsregeling betalingsonmacht ter voorkoming bestuurdersaansprakelijkheid. Deze maatregel is de grote ontbrekende factor in het wetsvoorstel ter consultatie. Dat de regeling op zichzelf door de Unierechtelijke beugel kan, betekent niet dat het doel van de regeling (malafide bestuurders treffen) en de uitwerking in de praktijk (goedwillende bestuurders worden getroffen) met elkaar in lijn zijn. Aandacht voor doel versus uitwerking van de regeling melding betalingsonmacht noopt dus tot aanpassing.

Kernpunten

2.1 Aanpassing van de regeling inzake versnelde invordering in verband met Unierechtelijke vereisten.

Deze maatregel zal leiden tot minder vaak toepassing van versnelde invordering. De beperking gaat overigens alleen over de versnelde invorderingsgrond van artikel 10, eerste lid, onderdeel c: toepassing van versnelde invordering in verband met emigratie. Deze wordt beperkt tot de situatie dat iemand Nederland verlaat én gaat naar een niet-EU-lidstaat of EER-land of Zwitserland. Dit kan worden gezien als positief voor de rechtsbescherming, nu in minder gevallen de belastingschuldige met directe invorderingsmaatregelen zal worden geconfronteerd.

Tegen de situaties, waarin nu versnelde invordering wordt toegepast en de belastingschuldige het daarmee niet eens is, is overigens geen (bestuursrechtelijke) rechtsingang mogelijk. Deze komt er ook niet vanaf 2027, aangezien de nieuwe fiscale rechtsingang voor invorderingsgeschillen beperkt is tot discussies over uitstel van betaling en kwijtschelding.

Een meer laagdrempelige rechtsingang in geval van geschillen over toepassing van zowel versnelde invordering als – al dan niet als gevolg daarvan – hoge kosten bij dwangbevelen, is aanbevelenswaardig. In het document is terechte aandacht voor het doenvermogen van de voorgestelde maatregelen, wat goed is om te zien. Deze suggestie verlaagt de last op het doenvermogen van belastingplichtigen.

2.4. Modernisering van de rechtsbescherming bij de weigering van instemming met cessie of verpanding

Deze maatregel houdt in dat er rechtsbescherming komt via de belastingrechter tegen een weigering om in te stemmen met cessie/verpanding van een belastingteruggaaf. Wanneer de belastingschuldige bijvoorbeeld een belastingteruggaaf verwacht en deze cedeert of verpand aan een schuldeiser, kan die belastingschuldige de Belastingdienst vragen daarmee in te stemmen. Stemt de Belastingdienst niet in, dan kan de Ontvanger die teruggaaf verrekenen met een eventuele schuld.

Het voorstel houdt in dat hier rechtsbescherming voor moet komen via de belastingrechter. Dit klinkt als een verbetering, maar anderzijds is de vraag wat dit zal opleveren. Een dergelijke procedure kan jaren duren, terwijl zo'n cessie of verpanding in de regel maar voor een paar maanden zal zijn.

2.9. Uitbreiding van de verplichting tot toezending van een vooraankondiging bij aansprakelijkstelling

Uitbreiding van situaties waarin een vooraankondiging van aansprakelijkstelling komt. Op grond van het verdedigingsbeginsel was al verplicht een vooraankondiging te sturen, als er aansprakelijk gesteld wordt voor de omzetbelasting (OB). Deze maatregel trekt dat door naar alle belastingmiddelen. Dit is goed nieuws voor de rechtsbescherming.

Wat ontbreekt: aanpassing meldingregeling artikel 36, lid 4 Invorderingswet.

Aanpassing van de meldingsregeling van artikel 36 lid 4 IW, zodanig dat bestuurdersaansprakelijkheid in hoofdzaak malafide in plaats van goedwillende bestuurders treft.

Het HvJ EU (14 november 2024, ECLI:EU:C:2024:961) heeft eind 2024 prejudiciële vragen van de Hoge Raad (HR) beantwoord: de meldingsregeling is niet in strijd met Unierechtelijk evenredigheidsbeginsel. Desondanks noemde A-G Koopman het een 'breed ervaren hardheid' en probeerde de HR – ondanks de antwoorden van het HvJ – de regeling te laten verzachten. Helaas zonder succes (ECLI:NL:HR:2025:1128).

De meldingsregeling van artikel 36 lid 4 IW houdt in dat bestuurders, om aan bestuurdersaansprakelijkheid te ontkomen, binnen veertien dagen na de uiterste betaaltermijn betalingsonmacht melden zodat de ontvanger kan nagaan of er passende maatregelen kunnen worden getroffen.

Dit klinkt als een legitiem doel en niet bijzonder moeilijk om aan te voldoen. Toch bewijst de praktijk steeds weer het tegendeel, namelijk dat het (tijdig) melden van betalingsonmacht wel degelijk tot problemen leidt en daardoor tot vergaande consequenties voor bona fide bestuurders, terwijl de regeling niet voor hen maar voor de malafide bestuurders is bedoeld.

Om die reden is de roep vanuit de praktijk groot om toch de regeling aan te passen. In dit kader wordt ook gewezen op de nadrukkelijk niet verstomde kritiek uit de literatuur, o.a. NTFR 2025/1615, JOR 2025/228, MVO 2025/11.